

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА**

ДОКЛАД

**НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ
ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА
СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ**

„МЕДИЦИНСКА СЕСТРА” НА ОКС „БАКАЛАВЪР”

**ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.5. ЗДРАВНИ ГРИЖИ
ВЪВ ФАКУЛТЕТА ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ НА
МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии „**Медицинска сестра**“ на ОКС „бакалавър“ от професионално направление 7.5. Здравни грижи, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт **във Факултета по обществено здраве на Медицинския университет – София.**

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО и чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на специалностите от регулираните професии в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Хронология на процедурата
- II. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация
- III. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на специалност от регулираните професии „Медицинска сестра“ на ОКС „бакалавър“ от професионално направление 7.5. Здравни грижи във Факултета по обществено здраве на Медицинския университет – София в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското образователно пространство за висше образование /ESG/ – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 2 от ЗВО /Таблица 4/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016
- IV. Заключение
- V. Проект на препоръки на постоянната комисия

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №6/9.03.2017 г
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС Доц. д-р Нели Спасова, дм Доц. д-р Гергана Петрова Асения Егова - студентка	Протокол №9/17.05.2018 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	06-07.06.2018 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №22/3.07.2018 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №22/3.07.2018 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция /ПК предоставя доклада на АС	

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната процедура за програмна акредитация на специалността от регулираните професии „Медицинска сестра“, Акредитационният съвет при НАОА (Протокол №3/7.02.2013 г.) дава програмна акредитация с обща оценка

по критериите 8,14; **срок на валидност 5 г. и капацитет 400 студенти.**

След процедура за изменение на капацитета, АС (Протокол №26/1.12.2016 г.) определя капацитет за специалността **640 студенти.**

Дадени са следните препоръки:

Препоръка №1. Да се разкрийт допълнително два специализирани кабинети по “Сестрински грижи” за практическо обучение на студентите. **Срок: м. септември 2013 г.**

Препоръката е изпълнена. До 2013г. ФОЗ е разполагал с три специализирани кабинети по “Сестрински грижи” на територията на МК “Йорданка Филаретова”. Разкрити са четири допълнителни кабинети по сестрински грижи - в УМБАЛ “Царица Йоанна”, МБАЛ “Света Анна”, МБАЛ “Токуда” и II МБАЛ. Кабинетите са подходящо оборудвани.

Препоръка №2. Да се увеличи броят на асистентите за практическо обучение.

Препоръката е изпълнена. След проведени конкурси са назначени 2 асистенти и 5 преподаватели.

Препоръка №3. Да се реализира преподавателска и студентска мобилност. **Срок: постоянен.**

Препоръката е изпълнена. Реализирана е мобилност на студенти и преподаватели. Има сключени договори за мобилност на студенти и преподаватели с 4 университета (за студентите със срок 2 месеца, а за преподавателите - 7 дни).

Въз основа на доклада на Експертната група Постоянната комисия констатира, че **дадените 3 препоръки от предходната аккредитация са изпълнени.**

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „АКУШЕРКА“ НА ОКС “БАКАЛАВЪР” В ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.5. ЗДРАВНИ ГРИЖИ ВЪВ ФАКУЛТЕТА ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ НА МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ-СОФИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 4)¹

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на специалност от регулираните професии в съответствие с ESG- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 2 от ЗВО, както следва:

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. При извършване на обучение по специалността от регулираните професии се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище

По 1.1.1. Факултетът по обществено здраве е основно структурно звено на МУ - София. Управлява се от Декан и провежда обучение в професионални направления 7.4. Обществено здраве и 7.5. Здравни грижи. В професионално направление 7.5. Здравни грижи е и специалност от регулираните професии „Медицинска сестра“. *Организацията на обучението на тази специалност се извършва от катедра „Здравни грижи“.*

Формулирани са *мисия, цели и задачи*. Мисията на ФОЗ е свързана с държавната политика за развитие на висшето медицинско образование, медицинската наука и здравеопазването в Република България, както и с принципите на Болонската декларация и Директивите на Европейския съюз. Главната образователна **цел** на специалността е подготовка на висококвалифицирани здравни специалисти, които да прилагат качествени и холистични грижи за човека, семейството и обществото. **Задачите**, свързани с развитието на специалността са многостранни и включват обучение на съвременно ниво, за да се постигне широк кръг от компетенции, с оглед нарастващите нужди на обществото и увеличените изисквания към професията „Медицинска сестра“.

Осигуряване на качеството е част от стратегическото управление на МУ – София. Управлението на качеството във ФОЗ като структура на Университета се основава на официални документи: *Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав (СОПКО), Правилник за качеството на обучение в МУ-София, Правилник за устройството и дейността на МУ – София, Правилник за устройство и дейността на ФОЗ, Правилник за подготовка и провеждане на учебната година, Стратегия за развитие на МУ - София, Стратегия за развитие на ФОЗ и Стратегия за развитие на специалност „Медицинска сестра“.*

Цялата информация, свързана с качеството на обучение **е публикувана в сайта на МУ –София.**

По 1.1.2. Контролът на качеството е организиран на три нива: Общоуниверситетска комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес (ОУКУОКУП); Факултетска комисия по качество; Катедрен отговорник по качеството

Факултетската комисия по качество е в състав от 16 души. **Председател е Зам.- декана по учебната дейност.** Включен е представител на потребителите и един студент от професионално направление 7.4. Обществено здраве. **Няма представител на студентите от специалностите от регулираните професии „Медицинска сестра“ и „Акушерка“.** Факултетската комисия по качество планира и осъществява два пъти годишно вътрешни одити. Ежегодно се провеждат и надзорни одити от

сертификационен орган, който извършва външно и независимо оценяване на качеството на учебния процес на МУ-София.

По 1.1.3. ФОЗ в рамките на международното си сътрудничество реализира проекти, свързани с внедряване на иновационни здравно-образователни програми. В областта на научните изследвания и обучението е създадено и успешно функционира Училище за докторанти, което е достъпно за студенти, докторанти, млади учени и преподаватели.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

ФОЗ към МУ – София има ясно изразена цел, задачи и стратегия за развитие на специалност от регулираните професии „Медицинска сестра“. ВУ има политика за управление на качеството на обучението, която е оповестена и е част от стратегическото управление. Във ФОЗ функционира Комисия за качеството на обучението, която провежда дейност, съобразена с утвърдените в Университета правилници и други документи. Комисията се председателства от лице, заемащо административна длъжност. Студентите от специалностите от регулираните професии “Медицинска сестра“ и „Акушерка“ нямат представител.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието

По 1.2.1. Провеждат се **анкетни проучвания** за мотивацията на кандидат-студентите. Организирант се анкетни проучвания сред студентите и потребители на кадри. Резултатите се **оповестяват на сайта на Университета**. През акредитирания период във ФОЗ са извършени **5 вътрешни одити** от Общо университетска комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес (ОУКУОКУП). През последните 2 години е реализирано **обучение от сертифициращия орган на 6 служители от ФОЗ**.

По 1.2.2. МУ – София има Етичен кодекс на академичния състав и служителите. През 2017г. ФОЗ приема собствен Етичен кодекс. В МУ – София са разработени и действат следните **нормативни документи** за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация, за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство: *Правилник за управление на интелектуалната и индустриална собственост; Правилник за работата на комисията по етика на научните изследвания в МУ – София /КЕНИМУС/; Вътрешни правила за приемане и разглеждане на сигнали за корупция/ жалби; Правилник за устройството и дейността на фонд “Наука“; Етични принципи при публикуване; Политика за устойчиво интегриране на науката в обучението.*

Създадена е Комисия по етика. Защитена е интелектуалната собственост на резултатите от научноизследователската дейност и се зачитат авторските права на чужди продукти. През отчетния период във **Факултета не са констатирани и документирани прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство.**

Констатации за изпълнение на критерий 1.2:

Във ФОЗ към МУ– София има действаща система за управление на качеството, следваща приетите правилници и процедури. Регулярно се проучва студентското мнение с оглед повишаване качеството на обучение. Резултатите се оповестяват. Няма регистрирани жалби, изпитни измами и плагиатство за отчитания период.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. ВУ извършва обучение по специалността от регулираните професии като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни

Обучението на студентите от специалност „Медицинска сестра” на ОКС „Бакалавър”, във ФОЗ към МУ - София се провежда по изготвена и утвърдена за специалността **учебна документация**. Учебната документация е съобразена с националните и институционални нормативни изисквания: ЗВО; Наредбата за ЕДИ; Наредба №21 от 30.09.2004г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища; Правилник за учебна дейност; Правилник за учебна дейност на ФОЗ; Процедура за провеждане на държавен изпит и защита на дипломна работа и др. Всички документи са публикувани в сайта на МУ-София.

Учебната документация включва: **квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми, ежегоден график на учебния процес и други задължителни стандартни документи** – изпитни протоколи, главни книги, студентски книжки. Учебната документация за обучение на студентите по специалност „Медицинска сестра” е разработена по определени **стандартни** за съдържание и качество в съответствие с целите на специалността от регулираните професии.

По 2.1.1 Квалификационната характеристика е разработена въз основа на изискванията на ЗВО; Наредбата за ЕДИ; Наредба №1/08.02.2011г., регламентираща дейностите, професионалните компетентности и задължения на медицинската сестра; Институционалната стратегия и Стратегията на професионалното направление 7.5. Здравни грижи.

Квалификационната характеристика очертава възможностите за професионална реализация на завършилите специалността „Медицинска сестра”, както и възможностите за надграждане на образователната степен. Последната актуализация на Квалификационната характеристика е утвърдена от АС на 14.06.2016г.

По 2.1.2. Участието на потребителите на кадри в програмния съвет на специалност „Медицинска сестра“ гарантира **връзката на учебните програми с реалните потребности в практиката**. За добрата колаборация

между Факултета по обществено здраве и лечебните заведения, в които се провежда учебната практика и преддипломния стаж на студентите, от значение е ролята на **тьюторите** (наставници от клиничните бази). Изготвена е анкета, която се попълва от старшите сестри и сестрите-тьютори.

По 2.1.3. Критериите за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите са конкретизирани **във всяка учебна програма** по съответната дисциплина. Семестриалните изпитни сесии се организират и провеждат в съответствие със ЗВО и **задължително включват писмена част**. Резултатите от оценяването се вписват в протоколи, главните книги, електронното досие на всеки студент и в програмата АДМИН УНИ, за ползване на базата данни от Университета и МОН. **Методите на преподаване и оценка** са обект на постоянен контрол, наблюдение, анализиране и оптимизиране. Разработени са форми за проследяване присъствието на студентите: карти за учебна практика, картони с дати и теми за практически упражнения, дневници за преддипломен стаж. Успеваемостта на студентите се разглежда на КС. Тя се следи и чрез административните справки за кандидатстване за стипендии.

Анкетните проучвания сред студентите целенасочено включват въпроси, засягащи методите на преподаване и обективност на оценяване. **Резултатите се обобщават и анализират от Комисията по качество.**

По 2.1.4. Специалността „Медицинска сестра“ е регулирана и следва стриктно ЕДИ, което до голяма степен унифицира учебните планове в страната. Сравнителната оценка на учебните планове за специалност „Медицинска сестра“ в българските висши училища показва **пълно сходство** по отношение на **задължителните учебни дисциплини**. **Съществуват различия в кредитните оценки и предлаганите избираеми и факултативни учебни дисциплини.**

ФОЗ-София е член на Асоциацията на училищата по обществено здраве в Европейския регион (ASPHER), в която членуват 60 университети и училища. В рамките на Пакта за стабилност ФОЗ участва активно в изграждането на мрежа от университети, училища и институти в Югоизточна Европа за разработване на академични програми за обучение и изследвания в областта на общественото здраве (PH-SEE). При сравняване на учебните планове и програми **с чужди университети е установено съответствие между 76% и 87%.**

По 2.1.5. Във ФОЗ са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол, анализиране, оценяване и утвърждаване на всяка учебна програма и на учебната документация по всяка специалност от регулираните професии, каквато е специалността “Медицинска сестра”. Те са достъпни на сайта на университета. *Всяка процедура тече в следната последователност: катедрен съвет, програмен съвет, факултетен съвет.*

По 2.1.6. Учебните програми се разработват и актуализират от съответната катедра, обсъждат се в програмния съвет на специалността и се утвърждават от ФС. Последната **актуализация на всички учебни програми** е одобрена от **ФС на 21.03.2018г.** В състава на комисиите по учебни дейности

са включени потребители на кадри и студенти.

Учебните програми са изработени по единен образец от хабилитирани лица. В някои учебни програми се препоръчват **стари литературни източници напр.: Генетика – от 1999 г; Образна диагностика - от 1995 г.; Медицинска психология – от 1982 г., 1985 г. и 1995 г.**

По 2.1.7. Учебният план на специалност „Медицинска сестра” е съобразен със законовите изисквания и предвижда: **форма на обучение - редовна и срок на обучение - 4 години**, съответно 8 семестри по 15 седмици.

Учебният план включва **задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, учебна (клинична) практика и преддипломен стаж.**

Според Учебния план за специалността обучението се провежда по **39 задължителни дисциплини - с общ хорариум 1950 ч. ; 4 избираеми дисциплини (изучават се 2) – с общ хорариум 30 ч.; 2 факултативни дисциплини - с общ хорариум 30 ч. ; учебна (клинична) практика – 1140 ч.; преддипломен стаж – 1600 астр. ч. = 2133 ак. ч.; общ хорариум - 5283 ч.**

Включени са **всички задължителни учебни дисциплини в пълно съответствие с ЕДИ** като номенклатура и хорариум.

Учебната (клинична) практика е разпределена от I до VI семестър. **Преддипломният стаж** е в VII и VIII семестър – **с хорариум 1600 астр. часове = 2133 ак.ч. Няма график за преддипломния стаж.**

Общият хорариум за практическата подготовка е **3273 ак. ч.**, което представлява **61,95%** от общия хорариум по специалността (**5283 академични часа**) и **отговаря на ЕДИ за не по-малко от 50%**. Съотношението между хорариумите на задължителните, избираемите и факултативните дисциплини е **97%:1,5%:1,5%**. Две от избираемите дисциплини (Арт терапия и Комуникативен тренинг) **не допълват специализиращите знания.**

Отразени са **часовете за извънаудиторна заетост.** Всяка учебна дисциплина е оценена с кредити. **Един кредит** се присъжда за **30 часа студентска заетост (15 ч. аудиторна и 15 ч. извънаудиторна).** Учебната дисциплина „Спорт” не се нуждае от часове за извънаудиторна заетост, с които кредитната оценка става равна с дисциплини като „Анестезиология” и „Информатика” (по 4 кредити).

Обучението по специалността завършва с полагането на **4 държавни изпити.** Общият брой на кредитите от задължителни учебни дисциплини, учебна практика и преддипломен стаж за специалност “Медицинска сестра” е **230**, от държавните изпити **10 кредити, общо 240 кредити.** Последната актуализация на Учебният план е утвърдена от АС на **27.03.2018г.**

Преподаването на учебните дисциплини по учебния план се провежда по **ежегоден график** на учебния процес и извежданите от него седмични програми. Във връзка с практическото обучение (учебна практика и преддипломен стаж) се изготвят седмични графици.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

При изготвяне на учебната документация са спазени законовите изисквания и нормативни документи на Университета. Има участие на потребители и студенти. Учебният план и квалификационната характеристика са приети от АС на МУ- София. Квалификационната характеристика отговаря на професионалните компетенции на специалността „Медицинска сестра“. В учебния план не е отразен план за преддипломния стаж. Необходимо е да се прецизира кредитната оценка на учебната дисциплина „Спорт“. В някои учебни програми се препоръчват стари литературни източници.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответната специалност от регулираните професии

По 3.1.1. Обучението на студентите е в съответствие с образователната мисия, цели и задачи на специалността от регулираните професии „Медицинска сестра“.

Квалификационната характеристика отразява точно и ясно позицията на бъдещия специалист в националната квалификационна рамка за висше образование. **Учебният план** на специалността обезпечава в рамките на определения хорариум усвояването на необходимите знания и умения от студентите, необходими за добра професионална реализация. При разработването на учебната документация са спазени изискванията на ЗВО и ЕДИ за специалността.

По 3.1.2. В учебния план на специалността са включени **практически занимания, стимулиращи творческата им активност**. За провеждане на учебната практика се изпращат документи в лечебните заведения: учебни програми по съответната дисциплина, списък на студентите от групата и график. Практическите упражнения по фундаменталните науки се провеждат на територията на клиничните бази, с цел не само ранно въвеждане в професионална среда, но и запознаване с високоспециализираната апаратура и методи на изследване. Два пъти в годината в края на всеки семестър **се проучва студентското мнение относно качеството на обучение чрез анкети**. Удовлетвореността сред **работодателите** също се проучва чрез анкетиране. Ръководителите на лечебни заведения оценяват академичната подготовка на студентите като добра. *Споделено е същото впечатление и при срещата с ЕГ.*

По 3.1.3. За акредитационния период са дипломирани **395 студенти** от шест випуска от специалност „Медицинска сестра“ на ФОЗ. Според информационната база данни за професионалната им реализация между **84% и 91%** работят по специалността. Всички постъпват на работа до 1 година след дипломирането си.

По 3.1.4. Изградената в МУ – София и ФОЗ цялостна система за **контрол и оценка на знанията** на студентите се прилага и за специалност „Медицинска сестра“ и се провежда като: **предварителен, текущ и заключителен**. Изпитите задължително включват писмена форма: тест, курсов проект, реферат и др. Във всяка учебна програма са отразени вида на контрол и използваните методи и средства. Провежда се анкетно проучване сред студентите за обективността на оценяването. Прилаганите системи за контрол и оценка са регламентирани и оповестени в „Правилник за подготовка и обучение на учебната година“ на МУ - София.

По 3.1.5. При оценяване на учебните практики **в комисията се включват и представители на работодателите**, при които студентите провеждат практическото си обучение - главни и старши медицински сестри от МВР болница и I МБАЛ.

По 3.1.6. Ефективността на процесите, свързани с качеството на обучението се гарантират чрез **мониторинг и периодичен анализ** както на постиженията, така също и на срещаните трудности. Извършва се **ежегоден анализ на резултатите от кандидат-студентската** кампания, анализ на мнението и нагласите на студентите - първокурсници. Качеството на образователния процес се осигурява чрез системно провежданите **анкетни проучвания** в края на всеки семестър, срещи със студентите и оценка на курсовите ръководители. В анализите и направените препоръки се включват **студенти и потребители на кадри**.

По 3.1.7. МУ – София има Правилник за разглеждане на студентски жалби. Във ФОЗ има комисия за разглеждане на жалби. Всички жалби се разглеждат от **Етичната комисия**, която в своята работа се ръководи от **Етичния кодекс** за академично единство. Към настоящия момент няма постъпили жалби.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

ФОЗ - София провежда обучение и оценяване, ориентирано към студентите. Качеството на образователния процес периодично се анализира чрез текущ мониторинг и проучвания на мнението на студенти и работодатели. Има правила и процедури за разглеждане на жалби на студенти. Няма констатирани жалби за отчитания период.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане

По 4.1.1. Създадена е организация за привличане на студенти. Кандидатите са подпомогнати от **Справочник за прием на студенти** и **Правилник за организиране на учебната дейност**, обявявени на страницата

на МУ–София. Организирант се „**Дни на отворените врати**“ в клиничните бази. Изготвят се **рекламни материали**, които се разпространяват в средните училища по време на кандидат-студентските кампании. Курсовите ръководители запознават студентите с граfiците, учебния план, наръчник на първокурсника и всички наредби и правилници, които обхващат различни етапи от „**жизнения цикъл**“ на студента.

По 4.1.2. В МУ - София съществува практика за признаване в съответствие с принципите на Лисабонската конвенция на квалификацията, отнасящи се до висшето образование както в цялата страна, така и в европейския регион. Те са отразени в *Правилник за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение, стажове, мобилности* в други висши училища у нас и в чужбина, публикуван на сайта на университета.

По 4.1.3. ФОЗ към МУ – София има сключени договори за мобилност по програма Erasmus + за студенти и преподаватели с 15 университети. За периода 2015/2018 година са осъществени **11 студентски изходящи мобилности** и **17 входящи мобилности** от специалност “Медицинска сестра”.

По 4.1.4. Има официално приет ред и практика за включване на студентите и докторантите в изследователската дейност. Докторантите и студентите имат възможност да бъдат привлечени от своите научни ръководители или други членове на академичния състав за съизпълнители в изследователски проекти, финансирани на конкурсен принцип със средства от бюджета на МУ–София. В Катедра „Здравни грижи“, като основно звено в обучението по специалността, са създадени и огласени правила за участие на студентите в научни изследвания и конференции. Има **един спечелен проект от докторант** на тема “Разработване на модел за управленските функции на здравните грижи в болнична структура”. През 2017г. по конкурс “Грант – 2017г.” са включени **6 студенти** от специалност “Медицинска сестра” **в три проекта**.

По 4.1.5. Създадени са правила за **спазване на държавните изисквания** към съдържанието на **основните документи**, издавани от ВУ. Освен държавните изисквания са изработени и допълнителни вътрешни правила и разпоредби. В Университета при желание на дипломираните се студенти се издава **Европейско дипломно приложение на английски език**. Във ФОЗ административен контрол по състоянието на учебната документация се осъществява от отдел “Студентско образование”.

По 4.1.6. В МУ– София функционира **Кариерен център**. Кариерният център успешно подпомага и насочва студентите при избора на бъдещо работно място. Създаден е и **Клуб на дипломанта** за студенти от всички специалности, завършили ФОЗ. С цел набиране на информация за

реализацията на дипломираните студенти е изготвен въпросник за провеждане на анкетни проучвания.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

Провеждането на кандидат-студентската кампания се осъществява чрез своевременна и пълна информация, която изяснява всички етапи от „жизнения цикъл” на студента за периода от приема до дипломирането му. Отчита се активна студентска мобилност. Създадена е административна система за регистриране на реализацията на завършилите студенти.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на специалността

По 5.1.1. Лекционните курсове по задължителните учебни дисциплини за специалност „Медицинска сестра” се водят от 51 хабилиитирани преподаватели. От тях 49 (1 академик, 22 професори и 26 доценти) са на I ОТД и 2- на граждански договор (1 професор и 1 доцент). 95% от задължителните учебни дисциплини са осигурени с хабилиитирани преподаватели на ОТД.

Налице е несъответствие между научната специалност на лекторите и преподаваната дисциплина само по дисциплините „Медицинска апаратура”, „Медицинска психология” и „Информатика”. Средната възраст не може да бъде изчислена поради непълна информация.

Нехабилиитираните преподаватели, които провеждат практическото обучение по профилиращите дисциплини са 14 души на I ОТД: 2 главни асистенти, 4 асистенти и 8 преподаватели. Асистентите са с ОНС “Доктор”. В съответствие с ЕДИ, всички са с базова специалност „Медицинска сестра” и са магистри по „Управление на здравните грижи” (УЗГ). Упражненията по клиничните дисциплини се провеждат в базите от асистенти със съответната специалност.

По 5.1.2. Броят на хабилиитираните преподаватели на първи ОТД, които водят лекционните курсове по профилиращите дисциплини, отнесен към общия брой на профилиращи дисциплини е 9:15 (4 професори и 5 доценти). Осем хабилиитирани преподаватели са с базово образование „Медицинска сестра”. Един преподавател е с базово образование „Акушерка”, включен за модула: Сестрински грижи за родилка и новородено.

По 5.1.3. Преподавателският състав се атестира периодично: нехабилиитираните лица - веднъж на три години, хабилиитирани - веднъж на пет години. Утвърден е официално установен ред за атестиране и самоатестиране на преподавателите в съответствие със ЗВО и Правилника за устройството и дейността на МУ – София. Научноизследователската дейност е задължителен елемент от индивидуалната атестация на всеки преподавател.

В ход са процедури: конкурс за заемане на академичната длъжност

“Професор”- 1; „Доцент“ - 3, „Асистент“ - 8 ; 7 стартирали процедури за ОНС „Доктор“; една процедура за НС “Доктор на науките”.

По 5.1.4. За периода 2015 – 2018 г. са реализирани **16 изходящи и 26 входящи преподавателски мобилности**. ФОЗ е организирал и провел Еразъм седмица от 16.10.2017 г. до 20.10.2017г. с участието на представители от 12 университети от чужбина.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

Академичният състав, включен в обучението на студентите от специалност „Медицинска сестра“ във ФОЗ– София отговаря на законовите изисквания, съгласно приложената таблица, с изключение на лекторите по 3 учебни дисциплини. Хабилитирани преподаватели на ОТД водят 95% от лекционните курсове. Полагат се усилия за стимулиране на кариерното развитие на преподавателите.

Критерий 5.2. Научноизследователската (художествено-творческата дейност) на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея

По 5.2.1. За последните шест години преподавателите, включени в преподаването в специалност "Медицинска сестра" са участвали общо в **64 проекти - 37 национални и 27 международни**. Относителният дял на студенти и докторанти от ПН “Здравни грижи”, участвали в изследователски проекти е **6,32%**. В катедрата по “Здравни грижи” са реализирани **4 проекти**, от които един е ръководен от докторант, а в другите три участват **6 студенти** от специалност “Медицинска сестра”. Относителният дял на студенти и докторанти от специалност “Медицинска сестра, които са участвали през последните 5 години в научни форуми е **12,1%** от студентите, обучаващи се в ПН “Здравни грижи”.

По 5.2.2. За периода от 2012 до 2017 година творческата активност и научни изяви на преподавателския състав са следните:

- **Монографии, части от монографии, учебници, сборници: 61**
- **Публикации в български реферирани списания и сборници: 1673**
- **Публикации в чуждестранни реферирани списания и сборници: 783**
- **Доклади и съобщения на научни конференции и симпозиуми: 1792**
- **Учебници и учебни помагала: 81**
- **Публикационната активност на един преподавател: 42,56.**
- **Относителен дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг спрямо общия брой на публикациите в професионалното направление/специалността през последните 5 г.: 7,93%.**
- **Брой цитирания в реферирани научни списания и сборници на 1 преподавател на ОТД през последните 6 г. : 26**

Ръководството на ФОЗ обезпечава финансово публикационната дейност и участието на преподавателите в национални и международни форуми, конгреси, конференции и др.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2:

Във ФОЗ - София са създадени много добри условия за включване на преподавателите и студентите в научноизследователската дейност. Налице е значителна творческа активност и международна изява на академичния състав. Отчита се активна студентска и преподавателска мобилност.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова

Финансовата осигуреност от държавна субсидия е **4500** лв. на студент и годишна семестриална такса в размер от **700** лв. Общо **2 589 600** лв. за **498** студенти.

По 6.1.1. За осигуряване на учебния процес на студентите от специалност „Медицинска сестра“ ФОЗ– София ползва аудитории, лаборатории и кабинети в сградите на УМБАЛ “Царица Йоанна”, ВМА, МК “Йорданка Филаретова”, УМБАЛСМ “Пирогов”, ПУЦ на ул. “Здраве”, Детска, Кожна, Психиатрична и II-ра хирургична клиника към УМБАЛ “Александровска”, УМБАЛ “Св. Екатерина”, МБАЛ “Токуда”, УМБАЛ “Св. Анна” и II МБАЛ.

Специализираните учебни кабинети за практическо обучение са 7, разположени на територията на: МК “Йорданка Филаретова” - два, УМБАЛ “Царица Йоанна” УМБАЛ “Св. Екатерина”, МБАЛ “Токуда”, УМБАЛ “Св. Анна” и II МБАЛ. Оборудвани са с всички необходими мулажи и други пособия за симулативно обучение на студентите. Клиничната практика се провежда в **20 клинични бази** на територията на София, с които **има сключени договори**.

По 6.1.2. ФОЗ разполага с пет компютърни зали с обща площ **184 кв. м. и 65 компютри**, които се ползват и от студентите по специалност “Медицинска сестра”. Брой компютри на **100** студенти - **6,5**.

По 6.1.3. Студентите от специалност “Медицинска сестра” могат да ползват Централната медицинска библиотека (ЦМБ), библиотеките в УМБАЛ “Ц. Йоанна”, ВМА и библиотеката на Медицински колеж “Йорданка Филаретова” – София, които разполагат с богат библиотечен фонд: учебници, ръководства, специална литература, периодични издания и интернет. Всички нови издания, свързани със специалността, своевременно се попълват в библиотеката. ЦМБ има **3 читални** с общо **107 места**: научна читалня; студентска читалня и компютърна зала. През последните **5 години относителния дял на новопостъпилите библиотечни единици на хартиен и електронен носител, свързани с обучението в професионалното направление е 5,7%**. Библиотеките разполагат със следните чужди автоматизирани медицински и фармацевтични бази данни – Medline,

Current Contents, Clinical Computerized Information System.

По 6.1.4. ФОЗ има разработен проект за ДФО, получил положителна оценка от НАОА през 2017 г. и акредитация на средата за дистанционно обучение. Разработени са стандарти за учебни програми и виртуални учебни ресурси (учебни обекти, уеб базирани учебни дейности, електронни форми за комуникация и консултация и др.).

По 6.1.5. Във ФОЗ функционира отдел **“Студентско образование”**. Административен отговорник за всяка специалност следи за стриктното спазване на графика на учебния процес и неговото техническо подсигуряване. Осигурен е свободен достъп на студентите до административното обслужване. На базата на учебните планове са разработени проекти за електронно досие, академична справка и диплома на студентите от специалностите в ПН 7.5. Здравни грижи.

Фонд „Наука“ стимулира развитието на научноизследователската дейност в Медицинския университет–София, подпомага студентското обучение, кариерното израстване на академичния състав с акцент върху докторанти, постдокторанти и млади учени и осигурява финансиране на научноизследователски проекти.

Функционира **Център за кариерно развитие**, който предоставя услуги, свързани с професионалната реализация на студентите, кариерното им ориентиране и развитие.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1.:

За обучение на студентите от специалност „Медицинска сестра“ ФОЗ използва наета материално-техническа и информационна база в различни здравни заведения. Общата площ е достатъчна. Специализираните кабинети за практическо обучение по профилиращите дисциплини са организирани на територията на Медицинския колеж и 5 лечебни заведения. Оборудвани са подходящо и съвременно. Има обезпеченост на административното обслужване на преподаватели и студенти.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по специалността и последващата реализация на завършилите

Организацията по проследяването на реализацията на завършилите обучението се осъществява от Център за кариерно развитие в МУ – София. Чрез създадения „Клуб на дипломанта“ също се събира информация за дипломираните млади специалисти.

По 7.1.1. Периодично се обсъждат и огласяват публично резултатите, свързани с управлението на качеството на образованието и потребностите от промяна: успех на студентите и процент на отпадналите; студентското

удовлетворение от програмите; състояние на учебните ресурси. Относителният дял на отпадналите студенти спрямо всички обучавани по специалността през акредитарния период е 2.5%.

Мнението на студентите за удовлетвореността от програмите се проучва на база **анкети**. Събира се информация за отношението на работодателите към подготовката на випускниците. Преподавателите, участващи в обучението на студентите от специалност „Медицинска сестра“ поддържат непрекъснати контакти с потребителите на кадри.

По 7.1.2. Във ФОЗ– София е създаден и се поддържа **“Регистър за професионалната реализация на завършилите студенти”**, съдържаща база данни с адреси и телефони за контакт с всички дипломирали се студенти, както и информация за местоработата им и заеманата длъжност. Особен интерес представлява техният избор за надграждане на образователната степен във ФОЗ.

По 7.1.3. Преподавателите от специалност „Медицинска сестра“ имат възможност да ползват информация от международните бази данни *ScienceDirect, ProQuest, ISI Web of Knowledge, SCOPUS* и *Embase*. Чрез абонамента на ЦМБ се ползва *HINARI* (база данни на Световната здравна организация) и *SpringerLink* - пълнотекстови публикации, издавани от *Springer*.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

Във ФОЗ към Медицинския университет – София има организация за поддържане и управление на информацията, свързана с качеството на обучение и реализацията на завършилите.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по специалността

По 8.1.1. Информация за дейностите в специалност „Медицинска сестра“ има на **сайта на Университета**. Информацията е насочена към кандидат- студентите и обучаваните студенти. За кандидат- студентите ежегодно се отпечатва Кандидат-студентски справочник, рекламни материали. Обучаващите се студенти получават информация от сайта на ФОЗ и курсовите ръководители. Научните постижения на академичния състав са представени на Интернет сайта на ФОЗ.

На ежегодно организираните от ФОЗ кръгли маси се обсъждат актуални проблеми на управление на здравните грижи, общественото здраве, здравната политика и управлението на здравеопазването, които намират отражение в оптимизиране на учебния процес. На тези дискусии присъстват и студенти от ФОЗ.

По 8.1.2. В сайта на Университета има налична информация за **целият „жизнен цикъл“ на студентите**. В МУ-София са изготвени наръчници, пътеводители, справочници за студентите, правилници и др. Във ФОЗ е

изработен Каталог на образователните цели за специалностите в ПН “Здравни грижи”, в който също има информация за целия „жизнен цикъл“ на обучението на студентите. Интегрираната информационна система от сайта на Университета е достъпна за студентите от всички мобилни устройства.

По 8.1.3. ФОЗ създава условия за акуратно информиране и ориентиране на кандидат-студентите и студентите относно условията за обучение чрез сайта на Университета и сайта на ФОЗ, кандидат-студентския справочник, правилниците, Кариерния център и други.

Академичният състав на катедрата провежда **срещи с потребителите** на кадри, на които се дискутират перспективите за професионална реализация, участията в студентските практики и възможностите да се предоставят работни места на завършилите студенти. Във ФОЗ се осъществява следдипломно обучение на завършили специалисти.

По 8.1.4. ФОЗ поддържа **собствени възможности за публикуване** чрез списания: “Здравна политика и здравен мениджмънт”, “Медицински меридиани”, “Сестринско дело”, “MEDICAL” и международния годишник “Асклепий”.

ФОЗ организира различни дейности и **публични събития** за популяризиране на научното творчество на академичния състав: научни конференции, научни сесии – студентски и докторантски, кръгли маси, научни семинари.

По 8.1.5. На сайта на Университета има информация за програма за **мобилност „Еразъм+“** за студенти и преподаватели. Регулярно се организират срещи със студенти от координатора по Еразъм + , на които се разясняват условията и се планират мобилности.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1.:

На сайта на Университета има информация за цялостния „жизнен цикъл“ на студента – възможности за кандидатстване, обучение и реализация, нормативна база на университетско ниво и др. Провеждат се регулярни срещи с потребители. Научната дейност се популяризира чрез собствени издания и публични събития.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Институциите извършват **регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по специалността от регулираните професии**

По 9.1.1. Във ФОЗ има действаща система за управление и **мониторинг на качеството на образователния процес.** На мониторинг подлежи: учебната документация; постиженията на студентите; качеството и методите на преподаване; организацията на обучението. **Последната актуализация на учебния план и учебните програми** е през **2018 г.** Проучването на

студентското мнение се осъществява предимно чрез анкетиране за качеството на теоретичното обучение, обучението по учебна (клинична) практика, преддипломен стаж, оценка на средата.

По 9.1.2. Във ФОЗ контролът на успеваемостта и отчитането на резултатите от обучението се извършва на Катедрен съвет и заседания на комисията по качество, където се разглежда информацията за семестриалната и годишна успеваемост на студентите, обсъжда се провеждането на изпитни сесии, преддипломния стаж и защитата на курсови работи.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

Учебната документация за специалност „Медицинска сестра“ е обект на непрекъснат мониторинг. Учебните програми по всички дисциплини са актуализирани през 2018г. Студентското мнение за качеството на учебния процес се проучва чрез анонимни анкети.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по специалността от регулираните професии

По 10.1.1. Медицинският университет-София е сертифициран по международния стандарт за управление на качеството ISO 9001 от 2014 г., като в обхвата на сертификацията са включени учебни и докторски програми, съгласно Наръчника по качеството. Извършен е външен одит на МУ – София през 2017 г. от Transpacific Certifications Limited и е получен **сертификат по международния стандарт за управление на качеството ISO 9001:2015 г., който е валиден до 2020 г.**

По 10.1.2. В МУ-София непрекъснато се **анализира конкурентната среда**. Оценките се правят периодично на базата на достъпна информация от сайтовете на други университети, в които се обучават студенти от специалност „Медицинска сестра“. Изучава се състоянието на пазара на труда и се установява, че студентите от специалност “Медицинска сестра”, дипломирани във ФОЗ имат **много добри възможности за реализация** както в цялата здравна система на страната, така и в чужбина.

По 10.1.3. Изпитните процедури се осъществяват по графици, които се публикуват на сайта на Университета. При оценяване на учебните практики **в комисията се включват и представители на потребителите на кадри** от институциите, в които студентите провеждат практическото си обучение.

По 10.1.4. За акредитирания период е проведен един външен одит по САНК, който е установил, че са предприети мерки и са изпълнени направените препоръки.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1.:

Медицинският университет - София е сертифициран по международния

стандарт за управление на качеството **ISO 9001:2015 г.** За отчитания период ФОЗ е преминал 1 външен одит от *Transpacific Certifications Limited* и 1 САНК. Познава конкурентната среда. В изпитните комисии се включват представители на потребителите на кадри.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Медицинска сестра“ във Факултета по обществено здраве на Медицинския университет – София се осъществява съгласно Закона за висшето образование и Единните държавни изисквания за специалността и е съобразено с изискванията на европейските образователни стандарти в учебната, научната и методичната работа.

Учебната документация е подготвена съобразно ЗВО, ЕДИ и установените процедури и нормативни документи на Университета. При определяне на съдържанието на учебните програми и практическата подготовка на студентите се отчита мнението на потребители на кадри – основно базови институции, в които студентите осъществяват практическото си обучение.

Обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав с висока професионална квалификация. Лекционните курсове се водят от хабилитирани преподаватели, съгласно изискванията на ЗВО и ЕДИ.

Научноизследователската дейност във Факултета по обществено здраве на Медицинския университет – София е много добре организирана и реализирана. Стимулира се активно публикационната дейност на преподаватели и студенти чрез голям брой собствени издания; информационна система и възможности за ползване на международни база-данни, библиотечен фонд и абонамент за научни сайтове; системно организиране на научни форуми в страната.

Полагат се впечатляващи усилия за стимулиране на кариерното развитие на преподавателите.

В МУ-София е осигурена достатъчна материално–техническа и информационна база за обучение на студентите по специалността „Акушерка“. Специализираните кабинети за практическо обучение по профилиращите дисциплини са оборудвани със съвременни и подходящи за специалността учебно - технически средства.

В рамките на МУ-София е налице цялостна система за управление на качеството, която се следва стриктно. Резултатите от периодичното изследване на студентското мнение и мнението на потребителите по отношение на цялостния процес на обучение се отчитат с оглед усъвършенстване на обучението.

Изучава се състоянието на пазара на труда, поддържат се добри връзки с потребителите на кадри и се координира подготовката на студентите с нуждите на работодателите, което гарантира реализация на завършилите специалността. Има много добра система за проследяване на

професионалната реализация на завършилите студенти.

Има много добра система за проследяване на професионалната реализация на завършилите студенти. Познава се добре конкурентната среда в България.

Налични са процедури за признаване на периоди на обучение и практика в чужбина в резултат от студентска мобилност.

Въз основа на констатациите по резултатите от извършеното оценяване, ПКЗС предлага да се запази капацитет от 640 студенти за обучение по специалността от регулираните професии „Медицинска сестра” на ОКС „бакалавър“ от професионално направление 7.5. Здравни грижи във Факултета по обществено здраве на Медицинския университет – София.

V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ: _

1. Да се осигури хабилитиран преподавател със съответната научна специалност за лекционния курс по учебната дисциплина „Медицинска апаратура”.

Срок: м. декември 2018 г.

2. Да се актуализира препоръчваната литература в учебните програми по Генетика, Образна диагностика и Медицинска психология.

Срок: м. декември 2018 г.

3. В учебния план да се прецизират избираемите дисциплини и да се отрази и планът за преддипломния стаж.

Срок: м. декември 2018 г.

4. Факултетската комисия по качество да се председателства от лице, което не заема административна длъжност и в състава ѝ да се включи представител на студентите от професионалното направление 7.5. Здравни грижи.

Срок: м. декември 2018 г.

Председател на ПКЗС:

/ проф. д-р Борис Богов,

ДМ /